

Gazdag István A FELADÓ ISMERETLEN

A gyermekotthon tanári szobájában ültem és lapozgattam az ügyeletes nevelők naplóját. Apró események követték egymást, szinte szó szerint ismétlődve, ahogyan telnek a napok. Itt-ott fordult elő valami személyhez kötődő esemény, cselekmény. Valahogy így: Molnár Balázst meglátogatták a szülei és az ünnepekre magukkal vitték. A kisebbik Lakatos János a délutáni pihenő idején az ágyba vizelt. Öten kaptak levelet, egy csomag is érkezett Kürti Sándornak, nagyszüleitől. Általában ezzel a sablonos szöveggel zárták a napot: „Más, különös esemény nem történt.” Pont, aláírás.

Becsuktam a füzetet és kérdőn néztem Miklós Tibor tanár úrra.

— Semmi különös esemény, — ismételtam a jelentések utolsó mondatát. — Te mit írsz a mai jelentésedben? — kérdeztem.

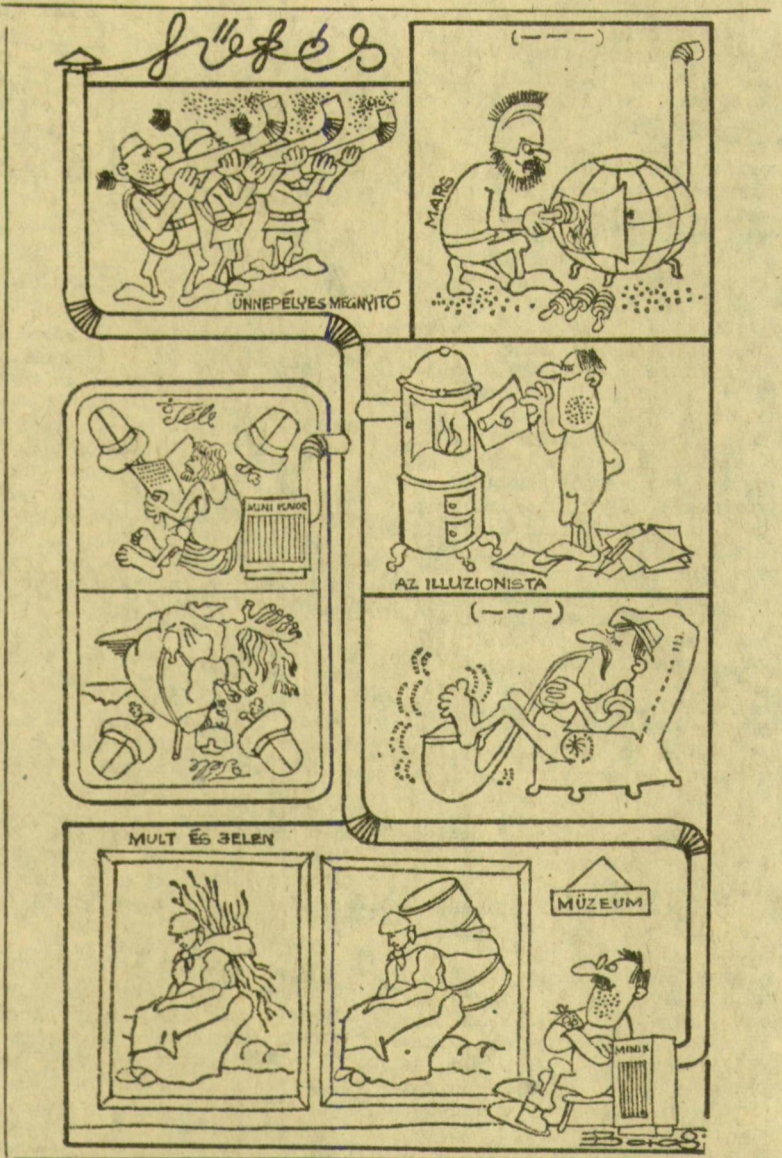
— Majdnem ugyanazt, mint a tegnapi. A szobákban a hőmérséklet huszonkét fok. Nyolcan kaptak levelet és három csomagot. Legfeljebb azt jegyzem meg, hogy Pintér Vince csomagjának a feladója ismeretlen, mivel nem volt ráírva név. Az biztos, hogy Szegeden adták postára. Más különös esemény nem történt. Pont, aláírás.

A kis Pintér Vince december huszonnegyedikén töltötte be a tizedik életévét. Fanyar hangulataiban meg is jegyezte, hogy őt az Isten hozta karácsonyi ajándéknak. A kerek képi fiú gyakran szomorodott, s ha nem látták társai, akkor sírt is. Esténként a nagy hálótérmen ablakához szorította a homlokát és nézte a körút forgalmát. Örült annak, hogy jelzőlámpát szereltek fel az útkereszteződésnél, s azóta hatalmas mutat a lámpa, megállnak a kocsik.

Különösen a piros színű autót szeretett nézni. Karácsony előtt a kocsik is ünnepélyesebbek voltak, mint máskor. Szép fiatalasszonyok ülnek a vezető mellett, hátul pedig jól öltözött gyerekek. Nem volt benne irigység, csak mérhetetlen szomorúság saját sorsa miatt. Az intézeti élet nem fájt neki, inkább az, hogy nincsen rokona. Annnyit tudott származásáról, hogy az apja előbb disszidált, mint ő a világra jött, az édesanyját pedig elűtötte a vonat, s őt a váróteremből vitték el egy nevelőotthonba. A szegedi intézetbe akkor került, amikor betöltötte a hatodik évét és beírták az általános iskola első osztályába. Tanárai elégedettek voltak, négyesnél rosszabb osztályzatot nem kapott.

Az intézetben egyetlen haverja volt, az emeletes ágy felső lakója, Gaál Aurél. Furcsának találta cimborája nevét. Nem tudta elképzelni, hogy milyen emberek lehetnek azok, akiknek a vezetéknevében duplázódik a magánhangzó. Mondta is egyszer barátjának, hogy minek az az a-betű, sokkal egyszerűbb lenne, ha Gálnak hívnák. Aurél persze senki sem szólította Aurélnak, hanem Pöttösnek, ezért az előző utónevét nem is emlegették, szükbe sem jutott.

Amikor a nevelő tanár esténként leoltotta a hálósoba villanyát, Pintér Vince sokáig suttogott cimborájával. A szülők és a rokonság, meg a gyermek kapcsolata foglalkoztatta Vincét. Emlékezett rá, hogy régebben örökre alkarták fogadni. Az otthon igazgatójának megjelent a szobában, mögötte pedig egy kövérkés férfi nézelődött. A nagy-

darab ember rábőkötött az ujjával és azt mondta, hogy „Ez a fiú megfelelne”. Vincét valami ismeretlen érzés kerítette hatalmába és csökönyösen elkiáltotta magát, hogy nem megy senkihez. Megpróbálták rábeszélni. Jó dolga lesz, szülei lesznek és így tovább, de ő hajthatatlan maradt. Barátjának akkor annyit mondott csupán, hogy az idegen ember nem rokon.

Elte a nevelőintézet egyhangú napjait. Lelke csak akkor rezdült, amikor társainak levele, csomagja, esetleg látogatója érkezett.

Az intézet gyermekei vásárlásonként kimenő kaptak. Legtöbbször várták a szülők, rokonok, egy-egy gyermeket elvitték a gyárak szocialista brigádjai hét végére. Vincét senki sem hívta. Sétálgatott az utcán és nézte a kirakatokat. A folyót is szeretete nézegetni.

A Tisza-szálló sarkánál megállt és elhatározta, hogy pénzt kér a vendéglőből kilépő emberektől. „Bácsi kérem, adjon egy forintot.” Mire a kimenője lejárt, negyvenhét forint volt a zsebében. Mivel az intézetben minden pénzét le kellett adni a tanárhoz, zsebkendőjébe kötötte, hogy ne csörögjön. Az ünnepek előtti vásárnapon izgatottan várta a kimenőt. Minden üzlet nyitva volt. A csemegében két narancsot vásárolt, majd betért a játékboltba, s egy lendkeres autót kért. A narancsért tíz forintot, az autótért harminckettőt fizetett. Megkérte az eladót, hogy nagyobb dobozba tegye az autót. Szívesen adott dobozt, sőt papírt és zsineget is, hogy becsomagolja. Az autó mellé tette a két szép narancsot és tetejükre egy vonalas írkalapot összehajlítva.

A főpostán szép zsinorírással megcímezte a csomagot. „Pintér Vince részére, fiú nevelőotthon, Szeged, Londoni körút 15.” Hazament és vacsora után gyorsan

elaludt. Másnap este az ügyeletes nevelő kihirdette, hogy kinek jött postája. „Csomagja van Ábrahámnak, Gajdosnak, Sikorának és Pintér Vincének.” Nagyon dobant a szíve, s óvatosan körülnézett társain, hogyan fogadják a nagy hírt. Nem vett észre senkit semmiféle változást. Csupán Pöttös nézett rá értetlenül. A hálótérmen nagy óvációval fogadták Pintér Vince csomagját. Legalább tízen körülállták, hogy mit kapott. Vince szép nyugodtan kibontotta a csomagot, a címzést gyorsan lehasította, majd félretette a levelet, amely a narancsok fölött volt. Az egyik narancsot odaadta Pöttösnek, hogy hámozza le és osztja el a cimboráknak. Saját írását olvasta, félhangosan: „Kedves Vince! Az ünnepekre sok boldogságot kívánunk Rokonaid”. Takarodó után felére húzta a paplant és a lepedő sarkával törölgette le pergő könnyeit.

Chikán
Ágnes

BARAKKVÁROS LAKOI

Liliputi város a város szé-
lén. Lakói azonban nem
mesehősök — a minden-
napok főszereplői: olajmunkások,
fűrészek. A keskeny járdák men-
tén húzódó egyforma házacsok,
barakkok utcákat alkotnak. A la-
lónak — főleg hajdú-bihariak-
nak, hevesieknek, Szolnok me-
gyeieknek — külön boltjuk van
a városkapun belül, orvosi ren-
delőjük, kultúrotthonuk. Család
nélküli otthona hatszáz ember-
nek ez a húsz házából épült,
utakkal, parkkal fűszabdalt „vá-
ros”.

Az ajtó felett 4-es szám. Belül
az öltözőszekrényekkel kirakott
keskeny folyosóból nyílik a für-
dő, a szárító, konyha és hat la-
kószoba. Benyitunk egyikbe. Öt
ágy, éjjeliszekrények, vacsorama-
radékról áruklódo asztal, székek.
Kiss Ferenc fűrészmester — fe-
jén már a kucsma — munkába
készül, a harmadik műszakban
dolgozik. Délután ért vissza a
szokásos, négynapos szabadságról,
melyet Gellénházán töltött, a csa-
ládánál. Este újabb 12 napig tartó
kemény munka veszi kezdetét.

Hát bizony hiányzik a csa-
lád. Két fiam van, egy 10 és egy
8 éves. Panaszom nincs rájuk,
mindkettő jó tanuló.

A család egy keresetből él?

Igen, a feleségem nem dol-
gozik. En a fizetésemet haza tu-
dom küldeni, az 500 forint kül-
szolgálati átalányból és a 150 fo-
rint szállásköltségből kijövök
magam.

Mivel tölti a szabad idejét?

Nem járunk sehova —
mondja. Elgondolkodik, vajon
mit is szeret csinálni, majd rá-
vágja:

— Szeretek főzni, meg futyul-
ni.

Vendég érkezik, hamiskás mo-
solyú, borostás arcú bácsi.

Gyűjjön csak, aptya! — hív-
ják a többiek.

Kojzinger József mindig felvi-
dítja a társaságot. Hat hónapja
van a nyugdíjig, de nyoma sincs
rajta a fáradtság. Szeret vicce-
lődni. Büszke hat érettségizett
gyerekére, a kisunokára.

Mikor azt itteni életről be-
szélgatunk, az emberekről, bará-
tokról, és megkérdezem, kit sze-
ret legjobban, azt válaszolja: hát
a feleségemet!

Egyre többen kukkantanak be
a szobába a vendég hírére. Tré-
ningben, fiatalabbak farmerben,
amúgy otthonosan.

Kiváncsi vagyok a „város” hí-
rességére, Bohácsi Imrere. Beko-

pogtatunk hozzá is. Újságolva-
sás közben zavarjuk meg. Az ab-
lakban kimosott zokni szárad egy
spárgán. Az éjjeliszekrényeken
üvegek, újságok, hintőporos do-
boz és cipőtisztító. Az ágy alatt
egy pár csizma. A kályhán edé-
nyek.

Hallottam, hogy híres pikheres-
főző!

Büszkén vállalja hírnevét.
Elém rakja a lábát:

— Sajnos, elfogyott. Kár, hogy
nem tudtam előre, hogy jön.
Megvendéltem volna. Nézzé,
van aki a húst szereti, én az
öreglebbencset.

A főzésen kívül mivel telik
szabad ideje?

— A városba nem járok. Rá-
dió, tévé van, és minden szobá-
nak egy Délmagyarja és Nép-
szabadsága. Hogy mi hiányzik?
Egy fogorvos. Hetek óta szedem
a Demagont, és jó lenne egy
fodrász is, kapun innen.

A fiatalok inkább eljárnak itt-
honról, nekik hiányoznak a lá-
nyok. Akik megelégszenek a fér-
fitársasággal is, a kultúrotthon-
ban tévéznek, biliárdoznak, vagy
iszogatnak a „dühöngőben”.

A „dühöngő” a kultúrotthon
épületében van. Az asztalokkal
és iddogálókkal zsúfolt terem fa-
lát egy lakó „freskója” díszíti.
A korsós lány még stilszerű eb-
ben a helyiségben. A pult előtti
sorbanállók fölött megpillantom
az olajosok Sinkovitsát, aki ez-
úttal a sörkimérő szerepét játsz-
sza. Munka után ő az egyik leg-
népszerűbb ember. Sikertét nem
hiném, hogy kizárólag a szí-
nésszel való hasonlatosságának
köszönhetné.

A másik teremben a legfiata-
labbak biliárdoznak, néhányan
kosárlabda-mérkőzést néznek a
tévében.

Vakulya József 18 éves, há-
rom hónapja lakója a városnak.
Lakatos szakmunkás képesítést
szerzett. Egyébként motorkezelő.

Hogy miért jöttem ide dol-
gozni Kunszállásról? A pénz
hajtja az embert. Itt megkere-
sem a 2500—2700-at is.

A 19 éves Boross János mező-
gazdasági gépszerelő, a vállalat
üzemlakatos. Szeretne a köz-
gazdasági technikumba beirat-
kozni. Érdeklék a műszaki köny-
vek...

Az olvasóterem ajtaja mellett
megyek el. Benyitnék, de zárva
van.

KÖLTŐI HANGULAT

Mai keresztretjénünkben Juhász Gyula, a nagy
szegedi költő karácsonyi verséből idézünk.

VÍZSZINTES: 1. Az idézet második része. (A
függőleges zárt betűk: Á—Ö—V—M.) 12. Csorogni
kezd. 13. Kerek szám. 14. Ellentétes kötésű. 15. A
Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg egyik
vezetője volt (Oszkár). 16. Üdülőhely Jugoszlávia
szlovéniai részén. 17. A trombita szava. 18. Meg-
történt dolog. 19. Belpolitika, erősen rövidítve.
20. Közl. 21. Társaság, a-val párja. 22. „Olyan, mint
ha égne, s folya...” (Petőfi). 23. Híres szegedi író,
az utolsó kockába keresztnevének kezdőbetűje ke-
rül. 24. Igevégeződs. 25. A sivatag hajója. 26. Régi
török rang. 27. Az ünnepek előtt nagy forgalmat
bonyolított le. 29. Betűszomszédok. 30. Kötélezi
magát. 32. Igényli. 33. A jég németül (EIS). 34. Ser-
tész. 35. ...-telek (helység a Kiskunságban). 36.
A vízen sportol. 37. I. Á. E. 38. A vét ige főműlt
alakja. 39. Vágja a kenyeret. 40. Római 50-es és
100-as. 41. Ruhát néhány mozdulattal helyére állít.
43. Légi, idegen összetételekben. 44. A stúdióból
történik. 45. Kicsinyítő, a-ka párja. 46. Gyümölcs.
48. Szeged környékének kincse. 49. Dűledező épület.
50. Szerencséje van a lottón. 51. Hivatalos papír. 52.
Sárga németül (GELB). 53. Régi mongol államfő.
54. Mértani fogalom. 55. Önköltés, idegen szóval.

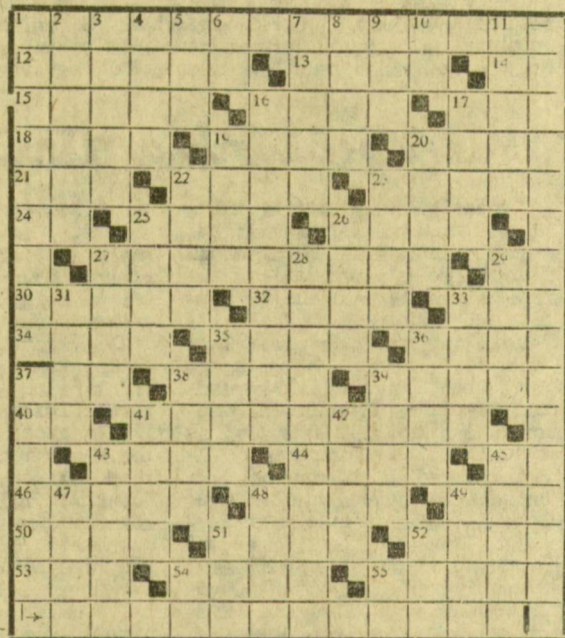
FÜGGŐLEGES: 1. Az ünnepekre jó szórakozást
ígér. 2. Tárgyalások. 3. A pedagógus teszi. 4. Drót,
szláv nyelven (DRAT). 5. Érdekl, de csak a ma-
gánhangzók. 6. R. D. 7. Operatíves (Gabriella).
8. Az idézet kezdete. 9. Z. E. D. 10. Cipészszerszám.
11. A bányá része. 16. Versmondó szinész. 17.
„nincs halotti...” Toldi Lőrincének” (Arany). 19.
Budai Vilmos névbetű! 20. Ebben a percben. 22.
Földbe helyezi a magot. 23. Kicsi, szláv nyelven
(MALI). 25. A csomagolás súlya. 26. Borbála. 27.
Megkötözött mássalhangzó! 28. Picasso 1949-ben
készített híres plakátja. 29. Tengeri kikötőváros az
NSZK-ban. 31. Város Ausztriában. 33. Mókus. 35.
Légtalálom. 36. ..., az is. 37. Az idézet befejezése.
(A vízszintes zárt betűk: O—E—E.) 38. Költmény.

SZEGÉNY EMBER KARÁCSONYFÁJA

Szokatlan külsejű kis kará-
csfonyfát állított az idén Zöldy
Pál nyugalmazott postaforalmi
igazgató. Szűllőfaluja, Topolya
hajdan volt szállási szegény em-
bere készített ilyeneket még a
század elején. Fenyőfa ritkán ju-
tott ki a pusztára, ha jutott vol-
na, akkor meg a pénzből nem
futotta volna. Szegénység ide,
szegénység oda, a gyerekeknek
azonban csak kellett a karácsony.
Sövényekből vágott koronafa —

glédicsfa — nagy tuskéjű ágait
kötötték-hajtogatták úgy, hogy
megálljanak az asztalon. A tús-
kére szűrták rá aztán az almát,
diót, mogyorót, a szalancukrot,
füget, szentjánoskenyeret és az
aszalt szilvát.

Gyermekekre emlékezve és a
néprajzosok érdeklődésére ké-
szült el most Szegeden, a Hor-
váth Mihály utcában ez a fur-
csa hangulatot idéző korona-
karácsonyfa.

39. Az arc része. 41. A tenger németül (MEER). 42.
Támpont. 43. ...a lelke mindennek. 45. Város
Csehszlovákiában. 47. Nagyüzem. 48. Hegycsúcs. 49.
Régi történet. 51. Erre a helyre. 52. G. E. B. 54.
Római 99-es. 55. Rátonyi Róbert.

Beküldendő a versidézet. A megfejtéseket leve-
lezőlapon kérjük. A beküldési határidő mindig a
megjelenéstől számított egy hét.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK

A december 13-i retjén helyes megfejtése a
következő: Hunyadi László siratása. Kuruc és la-
banc. Dózsa népe. Az önödi országgyűlés. Doboz.
— A megfejtők közül könyvvásárlási utalványt ve-
het át a szegedi Móra Ferenc könyvesboltban, ahol
azért ott vásárolhat: Dér Gyula Vilmos, Etelka sor,
Rábai József, Fadrusz u., Szabó Lajosné, MÁV
Nagyállomás, Szendrey Erzsébet, Óthalom u., Ud-
vari Kálmán, Debreceni u., ifj. Váradi Antalné,
Székvérség u. Könyvet kapott postán: Hlavács Ildi-
kó, Alsógöd, Siska Ágnes, Sándorfalva.

Metzger Károly